30/08/2019

“Χρειάζεται, πράγματι, διάκριση και σοφία όταν εκφέρουμε λόγο πνευματικό, καθοδηγητικό”

/ Γνώμες

π. Ανδρέας Αγαθοκλέους

Συμβαίνει ν’ ακούμε διάφορες απόψεις για το ίδιο θέμα, από αξιόλογους ποιμένες και διδασκάλους της Εκκλησίας. Ο καθένας προβάλλει τα επιχειρήματά του, στηριγμένα μάλιστα στην Αγία Γραφή και τους Πατέρες της Εκκλησίας, παραθέτοντας χωρία και πηγές.

Στην προκειμένη περίπτωση, μεταξύ των ανθρώπων που τους ακούν, μπορεί να προκληθεί σύγχυση. Διερωτάται κανείς, δικαιολογημένα, πού βρίσκεται η αλήθεια,

ποιός εκφράζει την άποψη της Εκκλησίας;

Μελετώντας κανείς τα Πατερικά κείμενα, όπως και τα Γεροντικά, διακρίνει, στις συμβουλές των Γερόντων που ερωτώνται από κάποιους “τι να κάνουν” για το α΄ ή β΄ θέμα που τους απασχολεί, ότι οι απαντήσεις δεν είναι στερεότυπες ούτε για όλους οι ίδιες. Απαντούν λαμβάνοντας υπόψιν την πνευματική κατάσταση αυτού που ρωτά, τις δυνατότητες και τις δυνάμεις του, το χρόνο και τον τόπο που ζουν. Κι αυτό, γιατί σέβονται το κάθε πρόσωπο ως μοναδικό και ανεπανάληπτο. Με αυτό τον τρόπο, τον διακριτικό και σοφό, συμβάλλουν στη σωτηρία και ανάπαυση του ανθρώπου κι όχι απλά στην εφαρμογή των κανόνων.

Ασφαλώς οι Κανόνες της Εκκλησίας χρειάζονται ως δείκτες της όντως Ζωής. Γι’ αυτό ο ποιμένας και διδάσκαλος, που συμβουλεύει σε πνευματικό θέμα, οφείλει να γνωρίζει την άποψη της Εκκλησίας την οποία, όμως, θα προσαρμόζει ανάλογα με το πρόσωπο που καλείται να καθοδηγήσει. Να γιατί είναι δύσκολο και πρέπει ν’ αποφεύγεται η δημόσια τοποθέτηση σε θέματα που άπτονται της προσωπικής πνευματικής ζωής. Γιατί δεν είναι όλες οι περιπτώσεις ίδιες ούτε τα πρόσωπα ίδια.

Στο Γεροντικό αναφέρεται το εξής περιστατικό από τη ζωή του αββά Ποιμένα:

– Κάποιος αδελφός πήγε στον αββά Ποιμένα και του είπε:

– Σπέρνω το χωράφι μου και από τη σοδειά κάνω ελεημοσύνη.

-Καλά κάνεις, του αποκρίθηκε ο γέροντας, και αυτός έφυγε με προθυμία και αύξησε την ελεημοσύνη.

Ο αββάς Ανούβ άκουσε αυτόν το λόγο και είπε στον αββά Ποιμένα:

-Δεν φοβάσαι τον Θεό που μίλησες έτσι στον αδελφό;

Ο γέροντας δεν απάντησε.

Μετά από δυό μέρες κάλεσε τον αδελφό ο αββάς Ποιμήν και τον ρώτησε, ενώ άκουγε και ο αββάς Ανούβ:

-Τί μου είπες προχθές; Γιατί ο νους μου ήταν αλλού.

Ο αδελφός του απάντησε:

-Σου είπα ότι σπέρνω το χωράφι μου και από τη σοδειά κάνω ελεημοσύνη.

-Νόμιζα, είπε τότε ο αββάς Ποιμήν, ότι μιλούσες για τον αδελφό σου τον κοσμικό.

Αν όμως εσύ είσαι που κάνεις αυτή την εργασία, αυτό δεν ταιριάζει σε μοναχό.

Αυτός, όταν το άκουσε, λυπήθηκε και είπε:

-Εγώ δεν ξέρω καμία άλλη εργασία εκτός από αυτήν και δεν μπορώ να μη σπέρνω το χωράφι μου.

Όταν, λοιπόν, έφυγε, ο αββάς Ανούβ έβαλε μετάνοια στον αββά Ποιμένα λέγοντας:

-Συγχώρησέ με.

Και εκείνος είπε:

-Και εγώ από την αρχή το ήξερα ότι αυτό δεν είναι έργο μοναχού, αλλά του μίλησα σύμφωνα με τον λογισμό του κα του έδωσα προθυμία, για να αυξήσει την ελεημοσύνη. Ενώ τώρα έφυγε λυπημένος, και πάλι το ίδιο θα κάνει[1].

Χρειάζεται, πράγματι, διάκριση και σοφία όταν εκφέρουμε λόγο πνευματικό, καθοδηγητικό, που απευθύνεται σε ανθρώπους με αδυναμίες και που αγνοούν ουσιαστικά θέματα πνευματικής ζωής. Κι ακόμα, να κατανοήσουμε το ευέλικτο στο λόγο των Πατέρων, που δεν είχε να κάνει με δόγματα, ώστε να μην είμαστε απόλυτοι και άτεγκτοι στην άτσαλη συμπεριφορά των αδελφών μας που, ενδεχομένως, πίσω απ’ αυτή τη συμπεριφορά να κρύβεται η βαθιά επιθυμία για στοργή και αγάπη που, όταν βιωθούν, γίνονται μικρή γεύση της αιώνιας αγαλλίασης.

πηγή: https://www.pemptousia.gr

[1] Το Γεροντικό, Τόμος Α΄, εκδ. Το Περιβόλι της Παναγίας, Θεσσαλονίκη 2013, σ. 248.

Πρώτη δημοσίευση: isagiastriados.com